

Besluit Verlenen vergunning

Datum
11 augustus 2026

Zaaknummer
2025-016592

Onderwerp
Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 24

Locatie
Bloemendaalseweg 5 te Emst

DSO verzoeknummer
2025122300853

Activiteit
Het veranderen van een veehouderij

Beste ,

Op datum hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van artikel 5.1 lid 1, aanhef en onder e van de Omgevingswet voor de locatie Bloemendaalseweg 5 te Emst. Hierbij ontvangt u ons besluit.

Definitief besluit

Wij besluiten:

1. U de aangevraagde omgevingsvergunning voor de activiteit Natura 2000, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e), te verlenen. De vergunning wordt verleend voor het aanpassen van het bestaande varkensbedrijf door middel van gedeeltelijke sloop van de bestaande stallen en de bouw van nieuwe stallen in combinatie met het plaatsen van een luchtwasser, zoals weergegeven in bijlage 1 en 3.
2. Alle eerder verleende Wet natuurvergunningen volledig in te trekken, zodra er uitvoering is gegeven aan hetgeen gesteld onder 1.
3. De besluiten 1 en 2 zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Vernietiging van het ene besluit in een beroepsprocedure leidt ook tot vernietiging van het andere besluit.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum

11 augustus 2026

Zaaknummer

2025-016592

Blad

2 van 24

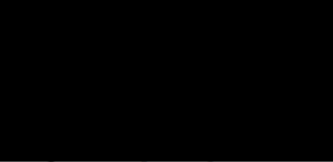
4. Dat de beschrijving van het project, in de aanvraag en de bijlagen bij deze beschikking, voor zover deze betrekking heeft op de activiteit en emissiepunten, onderdeel uitmaakt van deze beschikking.
5. De in bijlage 2 bij dit besluit opgenomen voorschriften aan deze vergunning te verbinden.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Janine van der Zijl

Teammanager Vergunningverlening

Bijlagen

- Bijlage 1 – Motivering van het besluit
- Bijlage 2 – Voorschriften
- Bijlage 3 – AERIUS-berekeningen
 - Verschilberekening variant 1 (kenmerk RhM51yRKTFTe d.d. 21 juli 2026)
 - Verschilberekening variant 2 (kenmerk RnMW2hiSJJE s d.d. 21 juli 2026)
 - Verschilberekening met reductieverplichting variant 1 (kenmerk RVvMSauV9U1o d.d. 21 juli 2026)
 - Verschilberekening met reductieverplichting variant 2 (kenmerk S6D7LSU6S4ur d.d. 21 juli 2026)
 - Beoogde situatie 1 (kenmerk RuknJ4yCDVC5 d.d. 21 juli 2026)
 - Beoogde situatie 2 (kenmerk Rx5HtBnZngw1 d.d. 21 juli 2026)
 - Verschilberekening voor de realisatiefase (kenmerk S4zmx2oUrBE d.d. 21 juli 2026)

Datum

11 augustus 2026

Zaaknummer

2025-016592

Blad

3 van 24

Beroep

Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE 1 MOTIVERING VAN HET BESLUIT

1 Toelichting

1.1 Leeswijzer

De opbouw van deze toelichting op de vergunning is als volgt:

- Allereerst wordt de *activiteit* omschreven;
- dan volgt de *procedure*;
- vervolgens is het *beoordelingskader* toegelicht;
- onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- onder het kopje *zienswijzen* worden de zienswijzen behandeld;
- de beslissing wordt afgesloten met een *conclusie*, *overige verplichtingen* en de *juridische grondslagen*;
- de *voorschriften* zijn in bijlage 2 opgenomen.

1.2 Omschrijving activiteiten

De aanvraag omvat de gedeeltelijke sloop van de bestaande stallen, de bouw van een tweetal nieuwe stallen en het realiseren van een extra kraamafdeling. De nieuwe stallen worden uitgerust met een luchtwasser.

Voor de bedrijfsvoering wordt gebruik gemaakt van twee varianten voor een van de nieuwe stallen. In de ene variant worden er hoofdzakelijk kraamzeugen in deze stal gehouden, in de andere variant worden er voornamelijk gespeende biggen gehouden.

Zes stallen maken in de beoogde situatie plaats voor een nieuwe bedrijfswoning. De bestaande bedrijfswoning wordt in gebruik genomen als kantoor.

2 Procedure

Op 23 december 2025 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van artikel 5.1 lid 1 sub e van de Omgevingswet en afdeling 11.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De definitie van een Natura 2000-activiteit is volgens de Omgevingswet “een activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied”. De door u beoogde Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De aanvraag maakt deel uit van deze omgevingsvergunning. De aanvraag is gewijzigd en aangevuld op 12 februari 2026.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze periode zijn zienswijzen binnengekomen.

2.1 Flora en Fauna

Dit besluit geldt alleen voor een Natura 2000-activiteit. Het is mogelijk dat u ook een vergunning moet aanvragen voor een flora en fauna-activiteit. Dit kunt u laten bepalen met een quickscan soortenbescherming. Als u een vergunning nodig heeft, kunt u deze bij de provincie aanvragen.

2.2 Houtopstanden

Wanneer er houtopstanden worden gekapt die beschermd zijn in het kader van afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (activiteiten die houtopstanden betreffen) dient hiervoor een kapmelding bij de provincie Gelderland te worden gedaan en moet de houtopstand binnen 3 jaar op dezelfde locatie worden herplant.

3 Beoordelingskader

3.1 Bepalen vergunningplicht

Artikel 5.29, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat beoordelingsregels voor de aanvraag van een Natura 2000-activiteit worden gesteld met het oog op de natuurbescherming. Het tweede lid bepaalt dat de beoordelingsregels in ieder geval strekken tot uitvoering van artikel 6, tweede, derde en vierde lid, en artikel 16 van de Habitatrichtlijn en artikel 9 van de Vogelrichtlijn, in het kader van gebieds- en soortenbescherming.

Op grond van artikel 8.74b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit alleen verleend als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Omgevingswet, de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

Indien er Natura 2000-gebieden zijn waar de stikstofdepositie in de beoogde situatie boven de kritische depositie grenswaarde (0,00 mol N/ha/j) ligt, zijn onder dergelijke omstandigheden significant negatieve effecten in de meeste gevallen niet op voorhand uit te sluiten zodat een passende beoordeling is vereist.

In de uitspraak van 18 december 2024¹ heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een nuancering aangebracht op de vaste rechtspraak van de Afdeling over intern salderen. De Afdeling heeft aan deze uitspraak een schema beoordelingskader toegevoegd hoe te handelen bij intern salderen.

1. In de voortoets wordt beoordeeld of het project effect heeft op een Natura 2000-gebied.
2. Wanneer significante effecten van het gehele project niet zijn uitgesloten is er vergunningplicht en is er een passende beoordeling nodig.

¹ ECLI:NL:RVS:2024:4923

3. Intern salderen mag als mitigerende maatregel ingezet worden in de passende beoordeling waarbij de verwachte voordelen moeten vaststaan.
4. Wijziging of beëindiging van bestaande situatie moet zijn verzekerd.
5. Additionaliteitsvereiste: salderen mag alleen als de mitigerende maatregel (inzet referentiesituatie) niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen.

3.2 Het additionaliteitsvereiste

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) volgt dat getoetst moet worden aan het additionaliteitsvereiste bij het inzetten van mitigerende maatregelen. Uit de PAS-uitspraak van 29 mei 2019² volgt dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel ingezet zou kunnen worden, alleen als mitigerende maatregel bij vergunningverlening ingezet mag worden als het behoud van natuurwaarden is geborgd. Hierbij moet worden gelet op de instandhoudingsdoelstellingen en huidige staat van instandhouding, op basis van bijvoorbeeld natuurdoelanalyses. Of, in het geval dat er een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd.

Uit een uitspraak van de Afdeling van 28 mei 2025³ volgt dat de motivering van het additionaliteitsvereiste project-overstijgend is en ziet op de vraag of de nodige instandhoudings- en/of passende maatregelen zullen worden getroffen voor een Natura 2000-gebied, waardoor mitigerende maatregelen die worden getroffen ten behoeve van individuele projecten niet nodig zijn als instandhoudings- of passende maatregel. Daarbij kan er worden gewezen op een plan, programma of pakket van maatregelen waarin gemotiveerd wordt welke instandhoudings- maatregelen en passende maatregelen, die nodig zijn om uitvoering te geven aan artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrichtlijn, worden getroffen. In dat plan, programma of pakket van maatregelen kan beleid over het afkomen van de omvang van de referentiesituatie in relatie tot bepaalde projecten een rol spelen, evenals beleid over projecten waarvan de omvang van de referentiesituatie niet wordt gebruikt als instandhoudings- of passende maatregel. Op die manier kunnen de instandhoudings- en/of passende maatregelen die individuele initiatiefnemers treffen een rol spelen in de additionaliteitstoets.

3.3 Gelderse beleidsregels

Op 18 juli 2026 hebben de Gedeputeerde Staten van Gelderland beleidsregels salderen vastgesteld. In deze versie is onder andere het onderdeel intern salderen weer opgenomen. Daarnaast wordt het gebruik maken van de referentiesituatie beperkt tot alleen de ruimte die nog structureel in gebruik is of in gebruik genomen kan worden. En er mag slechts 65% van de referentiesituatie worden ingezet bij intern salderen en slechts 35% van de referentiesituatie van een saldogever worden ingezet bij extern salderen als er sprake is van effecten op Natura 2000-gebieden waar verslechtering niet kan worden uitgesloten. Deze reductie wordt gezien als een passende maatregel.

² <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@115602/201600614-3-r2/>, zie r.o. 13.5 t/m 13.7

³ [Uitspraak 202203354/1/R2 - Raad van State](#), zie r.o. 19.4 en 19.5

3.4 Bepalen referentie

De referentiesituatie is de geldende toestemming die, voor zo ver deze structureel in gebruik is, als mitigerende maatregel wordt ingezet om significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied te voorkomen.

De referentiesituatie wordt bepaald aan de hand van een natuurvergunning, aan de hand van een milieutoestemming die is verleend voor de Europese referentiedatum of een situatie die toegestaan was op grond van algemeen geldende regels op de Europese referentiedatum. Als het gaat om een milieutoestemming of een situatie die toegestaan was op grond van algemeen geldende regels dan moet ook worden aangetoond dat de activiteit was toegestaan en feitelijk aanwezig is of nog kan zijn en zonder natuurtoestemming worden hervat. Voor die situaties geldt ook dat als er een situatie later is toegestaan met minder gevolgen voor een Natura 2000-gebied dan in de situatie op de referentiedatum, dan wordt uitgegaan van de situatie met het laagste effect dat de stikstofemissie veroorzaakt.⁴

4 Beoordeling

4.1 Vergunningplicht

In de voortoets mag voor de beoordeling of significante gevolgen zijn uitgesloten, geen vergelijking worden gemaakt van de gevolgen van de bestaande vergunde situatie (exclusief standaardonderdelen) en de gevolgen van het project na wijziging.

Uit de voortoets, waarbij de ingediende AERIUS-berekening van de beoogde situatie (bijlage 3) is beoordeeld, blijkt dat er Natura 2000-gebieden zijn waarop, als gevolg van de activiteiten van dit bedrijf, depositie van stikstof plaatsvindt wat mogelijk significante effecten heeft op de te beschermen waarden. Hiervoor is een natuurvergunning nodig.

4.2 Effecten stikstof

De AERIUS-berekeningen waarmee de effecten van stikstof worden berekend bevatten een referentiesituatie en een beoogde situatie. Dit betreft berekeningen voor de aanleg- en gebruiksfase. In deze paragraaf geven wij van de referentiesituatie aan hoe wij deze hebben vastgesteld en beschrijven wij de stikstofbronnen. Vervolgens beoordelen we of de mitigerende maatregel (het inzetten van de referentiesituatie) niet ingezet zou moeten worden voor natuurherstel (additionaliteitsonderbouwing). Ten slotte stellen wij vast of de berekende effecten van stikstof aanleiding geven om de aangevraagde vergunning te verlenen.

4.2.1 Referentiesituatie

Als referentiesituatie geldt de natuurvergunning van 29 oktober 2012 met zaaknummer 2012-000655.

⁴ ECLI:NL:RVS:2013:1891

Datum
11 augustus 2026

Zaaknummer
2025-016592

Blad
8 van 24

Onderstaande tabel is een samenvatting van de referentiesituatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekening (bijlage 3). In deze AERIUS-berekening is tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Tabel 1a: Referentiesituatie dierlijke stikstofbronnen

AERIUS bron	Stal	Diersoort/omschrijving	Code/ Nr. systeembeschrijving	Aantal
1	C	Gespeende biggen	HD1.5.1	120
2	GHIM	Kraamzeugen	HD2.5	15
		Kraamzeugen	HD2.9	33
		Kraamzeugen	HD2.12	20
		Kraamzeugen	HD2.12	20
3	OPQ	Gespeende biggen	HD1.100LW2.6	1.621
		Kraamzeugen	HD2.100LW2.6	90
		Guste en dragende zeugen	HD3.100LW2.6	161
4	S	Gespeende biggen	HD1.5.1	490
5	V	Guste en dragende zeugen	HD3.100LW4.1	659
		Dekberen	HD4.100LW4.1	100
6	R	Gespeende biggen	HD1.100LW4.1	1.500
13	T	Kraamzeugen	HD2.9	90
14	U	Guste en dragende zeugen	HD3.8.1	130
		Vleesvarkens	HD5.9.1.3	209
15	L	Kraamzeugen	HD2.9	10
16	K	Kraamzeugen	HD2.5	12
Overige stikstofbronnen		Stationair draaiende en manoeuvrerende voertuigen, mobiele werktuigen, wegverkeer en koude start.		

Stikstofbronnen anders dan dieren hebben in het verleden nooit expliciet deel uitgemaakt van vergunningen. Voor zover deze stikstofbronnen onmisbaar zijn voor de vergunde activiteiten beschouwen we deze bronnen als impliciet vergund. Daarom is opname van de regel "Overige stikstofbronnen" in de tabellen van de referentiesituatie toegestaan.

Op grond van onze beleidsregels salderen Gelderland 2026 mag alleen de ruimte die structureel in gebruik is of genomen kan worden, worden betrokken als mitigerende maatregel. De

referentiesituatie is op 23 december 2025 aantoonbaar nog in gebruik of kan nog in gebruik genomen worden. Dit is aangetoond door middel van luchtfoto's.

4.2.2 Aangevraagde situatie

Onderstaande tabel geeft de aangevraagde situatie weer. Dit is een samenvatting van de beoogde situatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekening voor de gebruiksfase. In deze berekening is tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Tabel 2a 1: Aangevraagde situatie dierlijke stikstofbronnen variant 1

AERIUS bron	Stal	Diersoort/omschrijving	Code/ Nr. systeembeschrijving	Aantal
1	OPQ	Gespeende biggen	HD1.100LW2.6	1.621
		Kraamzeugen	HD2.100LW2.6	90
		Guste en dragende zeugen	HD3.100LW2.6	161
2	STLX	Gespeende biggen	HD1.100LW2.7	490
		Kraamzeugen	HD2.100LW2.7	292
3	V	Guste en dragende zeugen	HD3.100LW4.1	659
		Dekberen	HD4.100LW4.1	50
4	RW	Gespeende biggen	HD1.100LW2.7	1.500
		Kraamzeugen	HD2.100LW2.7	38
11	U	Guste en dragende zeugen	HD3.8.1	100
		Vleesvarkens	HD5.9.1.3	200

Tabel 2a : Aangevraagde situatie dierlijke stikstofbronnen variant 2

AERIUS bron	Stal	Diersoort/omschrijving	Code/ Nr. systeembeschrijving	Aantal
1	OPQ	Gespeende biggen	HD1.100LW2.6	1.621
		Kraamzeugen	HD2.100LW2.6	90
		Guste en dragende zeugen	HD3.100LW2.6	161
2	STLX	Gespeende biggen	HD1.100LW2.7	2712
		Kraamzeugen	HD2.100LW2.7	90
3	V	Guste en dragende zeugen	HD3.100LW4.1	659
		Dekberen	HD4.100LW4.1	50
4	RW	Gespeende biggen	HD1.100LW2.7	1.500
		Kraamzeugen	HD2.100LW2.7	38
11	U	Guste en dragende zeugen	HD3.8.1	100
		Vleesvarkens	HD5.9.1.3	200

Tabel 2b: Aangevraagde situatie andere stikstofbronnen

Bron	Soort/omschrijving	Aantal
Externe transportbewegingen	Licht verkeer	3.859 vervoersbewegingen/jaar
	Zwaar verkeer	1.430 vervoersbewegingen/jaar
Interne vervoersbewegingen	Vrachtauto's (200 kW) Diesel	SCR Nee 5.413 l en 277 uur/jaar
	Tractor (37 kW) Stage-I Diesel	SCR Nee 373 l en 92 uur/jaar
	Tractor (200 kW) Stage-V Diesel	SCR Ja 4.885 l en 250 uur/jaar
Stationair draaien	Continue emissie	22,7 NO _x kg/jaar
Manoeuvreren op het erf	Licht verkeer	3.859 vervoersbewegingen/jaar
	Zwaar verkeer	1.430 vervoersbewegingen/jaar
Koude start	Licht verkeer	965 starts/jaar
	Zwaar verkeer	179 starts/jaar
Overige stikstofbronnen	Hout gestookte CV	365,6 NO _x kg/jaar
	Voormalige bedrijfswoning	3,6 NO _x kg/jaar
	Nieuwe bedrijfswoning	0,4 NO _x kg/jaar

In de beoogde situatie wordt gebruik gemaakt van een chemische luchtwasser en biologische combi luchtwasser. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat een chemische luchtwassers het beoogde rendement haalt, mits ze voldoen aan de eisen van elektronische monitoring en goed onderhouden zijn. Dit zijn verplichtingen die vanuit het Bal gelden. De uitgangspunten in de stal met de

Datum

11 augustus 2026

Zaaknummer

2025-016592

Blad

11 van 24

biologische wasser wijzigen, met uitzondering dat er 50 beren minder worden gehouden, niet. Omdat er twijfel bestaat over de werking van de biologische luchtwasser is als worst case benadering uitgegaan van de emissiefactor uit bijlage V van de omgevingsregeling.

4.2.3 Beoordeling van de effecten van stikstofdepositie

Uit de AERIUS-verschilberekening voor de gebruiksfase blijkt dat de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden substantieel wordt verminderd (ten minste 35%) als gevolg van de activiteiten waarvoor een vergunning is aangevraagd.

Wij baseren onze besluiten op berekeningen, gemaakt met de meest actuele versie van het rekenprogramma AERIUS Calculator.

U hebt AERIUS-berekeningen aangeleverd die zijn gemaakt met versie 2025.5 van AERIUS Calculator. Omdat het rekenhart van AERIUS Calculator sinds de vorige versie niet gewijzigd is en de in te voeren parameters evenmin veranderd zijn, hebben wij nieuwe AERIUS-berekeningen gemaakt door de aangeleverde berekeningen in AERIUS Calculator in te lezen en vervolgens te exporteren. Wij hebben het rekenjaar bij alle situaties op 2026 gezet. Deze exports zijn als bijlagen aan dit besluit toegevoegd.

4.3 Beoordeling onderbouwing additionaliteit

4.3.1 Stikstofdepositie aangevraagd project

De aangevraagde activiteiten leiden tot stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden Veluwe, Rijntakken en Landgoederen Brummen.

Tabel 3 geeft een overzicht van de gebieden waarop het project depositie veroorzaakt en de omvang van de depositie.

Tabel 3: Resultaten AERIUS-berekening aangevraagde situatie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	58.729,75	7.032,84	58.729,75	6,34	0,00	-

Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Veluwe (57)	58.639,91	7.032,84	58.639,91	6,34	0,00	-
Rijntakken (38)	35,50	2.053,46	35,50	0,30	0,00	-
Landgoederen Brummen (58)	54,33	1.940,62	54,33	0,04	0,00	-

Voor 23 van de 29 habitattypen, die voorkomen in de Natura 2000-gebieden die in tabel 3 genoemd zijn, blijkt uit de natuurdoelanalyses dat eindoordeel ‘nee, tenzij’ wordt gegeven. Daarnaast is er ook effect op 7 leefgebieden. Uit de natuurdoelanalyses blijkt dat voor 3 leefgebieden vanwege de soorten die gebruik maken van deze leefgebieden het eindoordeel ‘nee, tenzij’ wordt gegeven. Deze leefgebieden zijn eveneens stikstofgevoelig. Voor de Veluwe betreft het de leefgebieden Lg13, Lg14 en Lg09.

Dit houdt in dat het vastgestelde pakket aan maatregelen niet volstaat om verslechtering tegen te gaan en realisatie van instandhoudingsdoelstellingen mogelijk te maken. De natuurdoelanalyse maakt in dat geval duidelijk wat de knelpunten zijn. In 23 van de 29 habitattypen en in 3 van de 7 bovengenoemde leefgebieden is stikstofbelasting een knelpunt. In de natuurdoelanalyses is geconcludeerd dat aanvullende emissie- c.q. depositie reducerende maatregelen noodzakelijk zijn voor het behalen van de relevante instandhoudingsdoelstellingen. Zodoende is het noodzakelijk dat aanvullende maatregelen worden getroffen om tot het doelbereik te komen.

4.3.2 Referentiesituatie van het project

Om bovenstaande depositie van de aangevraagde activiteit te mitigeren (om daarmee verslechtering van de kwaliteit van de in paragraaf 4.3.1 genoemde habitats en leefgebieden te voorkomen) gaat de aanvraag uit van intern salderen met de toegestane activiteit op de locatie. Deze toestemming is weergegeven in tabel 1.

4.3.3 Mitigerende maatregel (intern salderen)

Ten aanzien van de habitattypen en -soorten met een ‘nee-tenzij’ eindoordeel valt verslechtering niet uit te sluiten en zijn passende maatregelen nodig om verslechtering van natuurwaarden te voorkomen. De voorwaarden in de beleidsregels salderen zijn opgenomen als passende maatregel (zie paragraaf 3.3 van dit besluit). Om te kunnen voldoen aan de nieuwe beleidsregels dient er een substantiële reductie plaats te vinden. Intern salderen op basis van de beleidsregels leidt ertoe dat stikstofemissie ten gevolge van vergunde activiteiten substantieel wordt gereduceerd. Met deze beleidsregels wordt de dalende lijn van depositie op de omliggende Natura 2000-gebieden Veluwe, Rijntakken en Landgoederen Brummen ingezet, evenals de bijdrage van de depositie aan de landelijke stikstofdeken, zoals opgenomen in de meest actuele versie van het rekenprogramma AERIUS.

4.3.4 Versnellingsaanpak stikstof

De beleidsregels zijn onderdeel van de Gelderse programma aanpak ‘Versnellingsaanpak stikstof’ (hierna: VAS). De VAS is in december 2024 aangekondigd en bestaat uit verschillende onderdelen met onder andere als doel de natuur sterker te maken en wonen en werken vlot te trekken door stikstof te reduceren.

Momenteel zijn er vanuit de VAS verschillende sporen opgepakt:

- Het strokenbeleid: 60-70% reductie van stikstofemissies t.o.v. 2018 in 500 meter stroken rondom de Veluwe, Landgoederen Brummen, Willinks Weust en Bekendelle. Momenteel is een denkrichting van de maatregelen voor deze gebieden gepubliceerd en zal in de tweede helft van

2025 de participatie rondom deze in te voeren maatregelen plaatsvinden. In oktober 2026 zullen de maatregelen worden vastgesteld. Tot die tijd geldt het voorbereidingsbesluit, waarin een verbod op alle nieuwe en wijzigingen van stikstof emitterende activiteiten binnen deze gebieden is vastgelegd.

- Beleidsregels salderen: het wegnemen van ruimte die niet structureel in gebruik is of genomen kan worden en verplichting van 35% reductie voor nieuwe ontwikkelingen met effecten op N2000 – gebieden waar verslechtering niet kan worden uitgesloten. Dit is dus het beleid over het afkomen van de omvang van de referentiesituatie in relatie tot projecten. Omgekeerd geldt dus dat in deze gevallen 65% van de depositie van de referentiesituatie niet wordt gebruikt als instandhoudings- of passende maatregel.
- Bronmaatregelen: Voor de provincie Gelderland geldt dat op grond van wettelijke doelen en vereisten Gelderse agrarische bedrijven gemiddeld 42% ten opzichte van 2018 van de stikstofemissie moet reduceren. Voor bronnen uit de sector industrie geldt een reductiedoel van 38% emissiereductie in 2030 ten opzichte van 2019. Voor mobiliteit en wonen geldt een 25% reductie in 2030 ten opzichte van 2019. Naast het strokenbeleid en de Gebiedsgerichte Aanpak Veluwe zal een combinatie van kortetermijnmaatregelen en een ontwikkelaanpak worden uitgewerkt om de uitstoot van stikstof bij de bron te verminderen.

4.3.5 Andere maatregelen

In zowel de Contourennota⁵, het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN)⁶ als in de Uitvoeringsagenda GMS is al inzichtelijk gemaakt binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd, alsmede wat het effect van de maatregelen is. De periode tussen 2021 en 2025 kenmerkte zich als de aanlooptijd van het bovengenoemde maatregelenpakket: er zijn veel maatregelen uitgewerkt en klaargezet om ook daadwerkelijk resultaat te behalen. Echter, door verschillende oorzaken heeft de uitvoering van de geplande maatregelen tot op heden vertraging opgelopen. Met de reeds verstrekte rijks gelden geven wij voortgang aan de onderstaande reeds ingezette maatregelen⁷:

- Vrijwillige aankoop agrarische bedrijven (regelingen omschakeling, gedeeltelijke beëindiging en verplaatsing);
- Stimulering innovatie en modernisering brongerichte maatregelen stalemissies;
- Regeling managementmaatregelen melkveehouders Veluwe;
- Vergroten en vergoeden landschapselementen agrarisch gebied⁸;
- Drukfactoren aanpak anders dan stikstof buiten N2000⁹.

⁵ Raadpleegbaar via de website van de Rijksoverheid:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/07/16/contourennota-programma-stikstofreductie-en-natuurverbetering>

⁶ Raadpleegbaar via de website van de Rijksoverheid:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/19/programma-stikstofreductie-en-natuurverbetering-en-nota-van-antwoord>

⁷ Uitvoeringsagenda GMS 2021-2024

⁸ Dit leidt tot vermindering van oppervlakte van landbouwgrond met hoge mestgiften.

⁹ Deze maatregelen leiden zelf niet tot reductie van atmosferische stikstofdepositie. Wel kunnen bepaalde (delen van) gebieden door systeemherstel minder gevoelig worden voor stikstof. Deze maatregelen kunnen wel bijdragen aan vermindering van andere stikstofbronnen, zoals met meststoffen belast grond- en oppervlaktewater, mineralisatie van veen en interne eutrofiering.

4.3.6 Natuurherstelmaatregelen

Naast de hiervoor genoemde maatregelen, die gericht zijn op de noodzakelijke reductie van stikstof op de afzienbare termijn, worden er op dit moment ook Natura 2000-herstelmaatregelen getroffen. In de beheerplannen van alle Natura 2000-gebieden is beschreven welke maatregelen het gebied nodig heeft om de instandhoudingsdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit van het gebied, te behalen. In de beheerplannen, wordt overigens ook de link gelegd met bredere (natuur)ontwikkelingen. Voor de Natura 2000-gebieden buiten de provincie Gelderland werken de daarvoor bevoegde provincies zelf aan natuurherstelmaatregelen. Voor de Gelderse Natura 2000-gebieden Veluwe, Rijntakken en Landgoederen Brummen zijn bijvoorbeeld, ten behoeve van stikstofgevoelige natuurwaarden, de volgende natuurherstel-maatregelen reeds getroffen en/of in uitvoering:

Natura 2000-gebied Veluwe (57)

- Grootschalig bosherstel in historische boscomplexen, herstel en uitbreiding van de eikenstrubbenboscomplexen, herstel van hardhoutooibossen en revitaliseringsmaatregelen;
- Beperken zwijnendruk in oude eikenbossen en regionaal verlagen van de omvang van wilde hoefdierpopulaties;
- Inrichting en omvorming natuur zoals de maatregelpakketten voor duurzame heide, voor stuifzandlandschap, voor herstel van vochtige en natte heidelandschappen, voor jeneverbesstruweel en de aanleg van tijdelijke heideakker;
- Extensivering en aankoppelen van landbouwgrond;
- Opstellen en uitvoeren plannen voor het herstel en behoud van kwetsbare vennen;
- Optimaliseren hydrologisch systeem, tegengaan van verdroging en verbeteren waterkwaliteit ten behoeve van vennen, venen en beken;
- Opheffen versnippering door onder ander de aanleg verbindingen tussen heidegebieden;
- Diverse aanvullend beheermaatregelen zoals exotenbestrijding (Amerikaanse eik, vogelkers, robinia), extra chopperen, inzet van gescheperde begrazing en opslag verwijderen op heide en stuifzand.
- Aanpassen van padenstructuur en gericht beperken van de openstelling van sommige deelgebieden, om verstoring door recreanten te verminderen;
- Maatregelen specifiek gericht op het versterken van leefgebied en soorten;
- Stellen randvoorwaarden aan beheer.

Natura 2000-gebied Rijntakken (38)

- Extra maaien/hooien en afvoeren en nabeweiden ten behoeve van glanshaverhooilanden;
- Afgraven van hoge oeverwallen t.b.v. stroomdalgraslandsoorten;
- Aanpassen van vegetatielegger en extensiveren van beheer t.b.v. uitbreiding en kwaliteitsverbetering van essen-iepenbossen en hardhoutooibossen,
- Uitbreiding en kwaliteitsverbetering ten behoeve van stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden;

- Aanleg plas-drassituaties onder andere ten behoeve van de Watersnip;
- Kwartelkoning vriendelijk natuurbeheer: afspraken maken met beheerders over mozaïekbeheer, laat maaien van hooilandpercelen en/of aangepast begrazingsbeheer;

Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen (58)

- Uitvoeren hydrologische maatregelen zoals het dempen en verondiepen van watergangen, omleggen van watergangen en het graven van een nieuwe watergang;
- Omvorming van bos naar heide of alluviaal bos;
- Inrichten, afgraven en plaggen van (agrarische) percelen ten behoeve van de ontwikkeling van schraalland en bos;
- Verwijderen van exoten;
- Uitvoeren beheermaatregelen als het periodiek dunnen, maaien, begrazen en uitmijnen;
- Maaien van heischrale graslanden om successie tegen te gaan;
- Verkenning naar de noodzaak en mogelijkheden voor ecologische verbindingzones;
- Onderzoek naar de omvang en kwaliteit leefgebied van de kamsalamander

4.4 Nadere toelichting passende maatregelen

In navolging van de Logtsebaan-uitspraak is in de rechtspraak reeds invulling gegeven aan de vraag op welke wijze inzichtelijk gemaakt moet worden of en welke passende maatregelen worden getroffen. Zo moet gemotiveerd worden welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad worden de maatregelen uitgevoerd en wanneer wordt verwacht dat deze effectief zijn. In het onderstaande gaan wij verder in op een aantal concrete passende maatregelen.

4.4.1 LBV (plus)- en MGO-regeling

De Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) is een subsidieregeling voor veehouders die willen stoppen met hun bedrijf of met een locatie van hun bedrijf. Het doel van de regeling is om de stikstofuitstoot vanuit de veehouderij te verlagen, zodat de natuur die daarvoor gevoelig is, kan herstellen. MGO-1 staat voor Maatregel Gerichte Opkoop, eerder MGA-I genoemd. Deze regeling is gericht op de vrijwillige opkoop van piekbelastende veehouderijbedrijven zodat dit bijdraagt aan de verlaging van de depositie van ammoniak op stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden. Deze maatregel is gericht op selectieve opkoop van veehouderijbedrijven die een hoge stikstofdepositie veroorzaken op één of meerdere natuurgebieden in de nabijheid van het bedrijf, de zogenoemde piekbelasters. Met deze maatregel wordt uitvoering gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

In de uitspraak van de rechtbank Gelderland van 11 april 2024 (ECLI:RBGEL:2024:2061, r.o. 11.1) zet het rechtscollege uiteen op welke wijze we de verwijzing naar de LBV-(plus) regeling kunnen concretiseren. Voor 93 LBV+ en 6 MGO bedrijven is een goedgekeurd intrekkingsverzoek geregistreerd bij de provincie. Voor deze bedrijven kan met redelijke zekerheid worden gesteld dat zij ook gaan beëindigen en de vergunningen verleend zullen worden. Het intrekken van de

stikstofruimte van de LBV(+) bedrijven heeft bijgedragen aan de ingezette dalende lijn zoals opgenomen in de laatste rekenversie van het rekenprogramma AERIUS.

Aankomende beëindigings- en verplaatsingsregelingen

Op 18 november 2024 is de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) kleinere sectoren opgesteld. De Lbv kleinere sectoren richt zich op een vijftal diercategorieën die niet onder de LBV(+)-regeling vallen en waarvan de stikstofvracht op of boven een vastgestelde drempelwaarde uitkomt.

Per 6 januari 2025 is verder de Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting (Lvvp) opgesteld. Deze regeling is bedoeld voor piekbelasters die hun veehouderij willen verplaatsen naar een locatie in Nederland (of een ander land in de Europese Unie), waarbij de bedrijfsactiviteiten op de nieuwe locatie in Nederland niet onder de aanpak piekbelasting vallen.

Per 6 oktober 2025 is daarnaast de MGB (Maatregel Gerichte Beëindiging) opgesteld. Dit is een vrijwillige beëindigingsregeling vanuit Provincie Gelderland. De regeling is bedoeld voor veehouderijen die in een van de Gelderse Natura 2000-gebieden of daaromheen liggen. Met deze regeling worden ondernemers met een veehouderij gestimuleerd om volledig of gedeeltelijk te stoppen met hun bedrijf. Hiermee wordt de neerslag van stikstof verminderd in en om Natura 2000-gebieden in Gelderland.

4.4.2 Regeling Circulaire Mestverwerking

Naast maatregelen die leiden tot een lagere emissie uit de stal, zijn er ook maatregelen nodig die leiden tot een lagere input van stikstof via het veevoer en een lagere emissie uit de opslag en aanwending van mest. Via pilots werkt de provincie aan kennisontwikkeling om op die manier de uitstoot van stikstof omlaag te brengen. Verder heeft provincie Gelderland in 2023 een subsidieregeling Circulaire mestverwerking opgesteld. Deze regeling stimuleerde stalaanpassingen en het plaatsen van stikstofstrippers. Beide maatregelen zullen bijdragen aan minder depositie van stikstof op de natuur. In de ante evaluatie van deze regeling is berekend dat via deze openstelling een emissiereductie van 51.000 kg NH₃/jaar wordt bereikt. De emissiereductie door stikstofstrippers zal overigens niet zichtbaar zijn in de stalvergunningen.

Landelijke regelingen mestverwerking

Naast voornoemde regeling Circulaire Mestverwerking zijn er ook een aantal landelijke regelingen die hierop zien: de subsidieregeling Hoogwaardige mestverwerking (HMV) en de Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen (Sbv). De HMV is bedoeld voor bedrijven die een hoogwaardige mestverwerkingsinstallatie laten bouwen, zoals een mestvervoerder of een mestverwerkend bedrijf. Door mest centraal te verwerken kan de landelijke uitstoot van ammoniak beperkt worden. De SBV richt zich op veehouderijen die middels maatregelen en aanpassing van stalsystemen hun stikstofuitstoot verminderen.

4.4.3 Kadernota Agrifood

Vanuit de Kadernota Agrifood wordt ingezet op de omschakeling naar een natuur inclusieve (kringloop) landbouw (NIL). Hierdoor vindt minder input van stikstof in de vorm van (kunst)mest plaats. Een lagere aanbreng van deze stikstofbronnen betekent dat er daardoor minder in het water of de natuur terechtkomt. Door de bodem minder intensief te gebruiken draagt NIL bij aan stikstofreductie en aan de doelen voor natuur, landschap, water en bodem. Samen met boeren kijken we gebiedsgericht naar mogelijkheden voor de ontwikkeling voor de vormen van NIL. Voor 10 gebiedsprocessen rondom de Veluwe, Rijntakken en Achterhoek zijn er momenteel voor 39 bedrijven bedrijfsplannen opgesteld voor de omschakeling naar NIL. Vanuit genoemde gebiedsprocessen worden momenteel aanvragen opgesteld om deze bedrijfsplannen uit te voeren. Er is geld voor de uitvoering beschikbaar via de GLB-regeling 'Samenwerking voor Integrale Gebiedsontwikkeling', die provincie Gelderland in november 2024 open heeft gesteld.

4.4.4 Conclusie additionaliteit

Op basis van bovenstaande uiteenzetting kan worden geconcludeerd dat:

- In dit besluit wordt, in lijn met de vereiste van zekerheid over de realisatie van maatregelen, concreet en voldoende onderbouwd welke maatregelen worden getroffen voor de noodzakelijke en aantoonbare reductie van stikstofdepositie op afzienbare termijn ten gunste van de betrokken stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.
- De aanvraag is onlosmakelijk verbonden met de inzet van een passende maatregel in de zin van artikel 6, tweede lid van de Habitatrichtlijn, namelijk de toepassing van de beleidsregels salderen. Deze toepassing garandeert een substantiële en feitelijke reductie van de stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling op locatie Bloemendaalseweg 5 te Emst door een directe en onomkeerbare reductie van (ten minste) 35% van de referentiesituatie.
- De beleidsregels salderen hebben als doel om noodzakelijke stikstofreducties mogelijk te maken. De beleidsregels leveren daarmee een directe en aantoonbare bijdrage aan de realisatie van de natuurdoelen door structurele en onomkeerbare stikstofreducties mogelijk te maken, waarmee de herstel- en instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden worden ondersteund.
- De collectieve en gegarandeerde bijdrage van de aanvragen, die moeten feitelijk voldoen aan de beleidsregels salderen, de natuuropgave is relatief zo groot dat deze, ook zonder dat het volledige maatregelpakket inzichtelijk is gemaakt, ruimschoots als 'passend' is aan te merken.

4.5 Overige effecten

De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe is 554 m.

Door de afstand tot de Natura 2000-gebieden zijn er naast de effecten van stikstof geen andere effecten op deze gebieden.

5 Zienswijzen

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit zijn zienswijzen binnengekomen.

Zienswijzen namens Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. te Nijmegen en Stichting Mobilisation for the Environment te Nijmegen (Hierna: MOB) d.d. 16 april 2026

5.1 Zienswijze 1 inkrimpen veestapen

Er is sprake van een enorme toename met bijna 2000 extra dieren. Eiser is van mening dat er een afname nodig is van de veestapel om zo de wettelijke doelen van de stikstofreductie in de Omgevingswet te halen. In dit geval had dan ook reeds daarom geen vergunning verleend dienen te worden voor een project waarbij het aantal dieren toeneemt. Dit geldt met name nu het gaat om een stikstofdepositie op o.a. het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied als ‘de Veluwe’.

Reactie

De aanvraag wordt beoordeeld op huidige wet- en regelgeving onder de omgevingswet, waaronder onze beleidsregels met de daarin opgenomen stikstofreductie. Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit is niet de absolute mutatie in het aantal dieren doorslaggevend, maar de feitelijke stikstofemissie en -depositie op de betrokken Natura 2000-gebieden ten opzichte van de geldende referentiesituatie. Doordat het bedrijf wordt uitgerust met hoog rendement luchtwassers en daarnaast nog eens 35% van de referentiesituatie inlevert conform de Gelderse beleidsregels, neemt de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden (waaronder de Veluwe) feitelijk en substantieel af. Hoe de algehele reductie van de veestapel op provinciaal of nationaal niveau wordt vormgegeven, is een kwestie van algemeen beleid en vormt geen weigeringsgrond voor een individuele vergunning die aan de wettelijke normen voldoet.

5.2 Zienswijze 2 ontbreken passende beoordeling

Eiser stelt zich primair op het standpunt dat aan het bestreden ontwerpbesluit ten onrechte geen passende beoordeling ten grondslag ligt en derhalve geen stand kan houden. Omdat significant negatieve effecten op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in de voortoets niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, mag het besluit pas worden genomen als uit een passende beoordeling de vereiste wetenschappelijke zekerheid is verkregen. Volgens eiser ontbreekt een toereikende ecologische beoordeling op gebiedsniveau waarin ook de werking en risico's van de stalsystemen zijn geborgd.

Reactie

De passende beoordeling waarnaar verwezen wordt is wel aanwezig bij de aanvraag. De passende beoordeling is toegevoegd aan de aanvraag als document “Toelichting aanvraag N2000-activiteit Bloemendaalseweg 5 Emst”. Een passende beoordeling is een vormvrij document en daarmee is het vrij aan de initiatiefnemer om op eigen wijze vorm te geven aan dit document. Alle benodigde documentatie om te komen tot een besluit is bij ons aangeleverd.

Het door eiser aangehaalde advies van de commissie MER is alleen van toepassing op die specifieke casus en de opmerkingen zijn ook daarop gebaseerd, zie hiervoor ook de toelichting in bijzienswijze 3. Een technische passende beoordeling van de luchtwasser is daarom niet nodig.

5.3 Zienswijze 3 onzekerheid werking chemische luchtwassers

Eiser merkt op dat het er om gaat dat vereist is dat de emissiereductie van de chemische luchtwasser wetenschappelijk zeker is. Er ontbreekt een onderbouwing hiervan. Er wordt wel verwezen naar ‘meerdere onderzoeken’ maar dit wordt niet gespecificeerd. Daarnaast wordt er verwezen naar de verplichtingen vanuit het Bal. Echter er wordt ten onrechte niet opgenomen in de voorschriften hoe er dient te worden bijgestuurd als uit het elektronisch monitoringssysteem zou blijken dat de verwachte rendementen uitblijven. Er had een passende beoordeling uitgevoerd dienen te worden waarbij dit meegenomen had dienen te worden. Er kan niet enkel uitgegaan worden van de werking zoals aangegeven door de fabrikant.

Bij het onderhavige type chemische luchtwasser is de geclaimde reductie-eis bovendien bijzonder groot: 95 %. Deze zeer hoge claim stelt hogere eisen aan de zekerheid, omdat een gering tegenvallende prestatie al snel een relatief grote verhoging van de stikstofuitstoot tot gevolg zal hebben. Eiser is van mening dat er geen sprake is van de vereiste zekerheid over dit hoge rendement. Er wordt in het ontwerpbesluit niet verwezen naar de onderzoeken waaruit de werking zou blijken.

Eiser wil in dit kader wijzen op twee rapporten van de WUR waaruit niet de conclusie kan worden getrokken dat het hoge rendement van 95% wetenschappelijk zeker is. Ten aanzien van het WUR-rapport 43 (<https://edepot.wur.nl/19162>) over de rendementsmeting van de luchtwasser wordt hierbij opgemerkt dat hieruit een gemiddeld rendement volgt van de chemische luchtwasser van 96,9%. Maar er volgt ook uit dat het rendement van de chemische luchtwasser varieerde van 84,2 tot 99,9%. Voor zover hiermee is aangetoond dat er geen redelijke wetenschappelijke twijfel bestaat aan de haalbaarheid van 95% emissiereductie, is hiermee echter niet aangetoond dat de beoogde emissiereductie van 95% wetenschappelijk zeker is. Met andere woorden is niet aangetoond dat de verwachte voordelen van de chemische luchtwasser vast staan. Immers bij juist gebruik en naleving van de vergunning, kan het toch zijn dat het rendement lager uitvalt dan 95%. En dan schieten bij dit type luchtwassers de feitelijke emissies omhoog, wanneer het beoogde rendement niet wordt gehaald.

Op grond van het WUR-rapport van 2018 evaluatie geurverwijdering door luchtwassersystemen bij stallen (rapport nummer 1082) is niet aangetoond dat de emissiereductie van 95% wetenschappelijk zeker is. In de tabel is namelijk te zien dat het rendement soms zelfs maar 65% was.

Er kan dus niet zonder meer uitgegaan worden van de werking van de chemische luchtwassers. Uit voornoemde rapportages en de genoemde uitspraak blijkt dat luchtwassers in de praktijk niet altijd

het beoogde rendement behalen. Er is geen sprake van de vereiste wetenschappelijke zekerheid van de emissiereductie door de toegepaste chemische luchtwassers.

Reactie

De metingen uit het WUR - rapport 43 waarbij rendementen lager dan 95% werden behaald vonden plaats in een vleeskuikenstal en een vleeskuikenouderstal. Onderhavige aanvraag heeft betrekking op het houden van biggen, zeugen en dekberen. Uit het WUR-rapport 43 blijkt dat alle rendementsmetingen bij deze diercategorieën boven 95% uitkomen.

Het klopt dat uit rapport 1082 van de WUR blijkt dat niet alle chemische luchtwassers uit het onderzoek het beoogde rendement halen. In dit rapport gaat het om 1 meting per bedrijf, waarbij niet gekeken is naar wat de oorzaak van het lagere rendement is. De algehele conclusie in dit rapport is, wat betreft de prestatieniveaus van de onderzochte chemische luchtwassers, dat het reductieniveau niet aantoonbaar afwijkt van het beoogde reductieniveau.

Het genoemde mer-rapport gaat specifiek over een specifiek bedrijf als geheel, waarin ook sprake is van combi-wassers. Op basis van dit rapport kan geen conclusie worden getrokken met betrekking tot de werking van chemische luchtwassers.

5.4 Zienswijze 4 niet voldoen aan additionaliteitsvereiste (Logtsebaan criterium)

Eiser stelt dat, aangezien de betrokken Natura 2000-gebieden (zoals de Veluwe en Landgoederen Brummen) overbelast zijn en in een staat van verslechtering verkeren, voldaan moet worden aan de strikte eisen van de Logtsebaan-jurisprudentie. Het bevoegd gezag dient per specifiek Natura 2000-gebied te onderbouwen welke daling van stikstofdepositie noodzakelijk is en op welke termijn deze wordt gerealiseerd. Een concrete ecologische gebiedsbeoordeling ontbreekt in het ontwerpbesluit.

Reactie

Zoals volgt uit de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak (onder meer de uitspraak van 28 mei 2025) mag de referentiesituatie van het bedrijf worden ingezet als mitigerende maatregel (intern salderen), mits geborgd is dat deze stikstofruimte niet noodzakelijk is als instandhoudings- of passende maatregel. In het besluit hebben we uiteengezet welke andere maatregelen er op dit moment zijn genomen, worden genomen of worden ontwikkeld. In het besluit is project-overstijgend gemotiveerd dat wij als provincie Gelderland met de *Versnellingsaanpak Stikstof* (VAS) en de daarin opgenomen beleidsregels salderen Gelderland 2026 voorzien in een substantiële, structurele en onomkeerbare afoming van stikstofruimte. Door bij intern salderen verplicht 35% van de referentiesituatie in te zetten voor de natuur, levert de vergunningverlening zelf een directe en feitelijke bijdrage aan de daling van de stikstofdepositie op gebiedsniveau, waarmee wordt voldaan aan de uitgangspunten van het Logtsebaan-kader.

5.5 Zienswijze 5: Aangevoerde maatregelen onvoldoende zeker

Eiser voert aan dat het door het college aangehaalde maatregelenpakket (waaronder de Gelderse beleidsregels, Versnellingsaanpak Stikstof, LBV/LBV+, MGO, mestverwerkingsregelingen en de Kadernota Agrifood) onvoldoende zekerheid biedt. Uit rapportages (o.a. PBL en adviezen van de Landsadvocaat) blijkt dat maatregelen vertraging oplopen en het verwachte reductie-effect niet vaststaat of onvoldoende is. Daarnaast betreffen voorgestelde natuurherstelmaatregelen (zoals hydrologisch herstel of plaggen) geen emissie reducerende maatregelen, waardoor deze niet kunnen dienen ter onderbouwing dat intrekking van vergunningen niet nodig is.

Reactie

Het reduceren van stikstofdepositie is geen doel, maar een maatregel om de doelen te halen. Voor het behalen van de instandhoudingsdoelen zijn ook andere maatregelen nodig. Deze hebben in een aantal gevallen effect op de gevolgen van de stikstofdepositie.

Inmiddels is er in Gelderland voor 270 bedrijven een intrekkingverzoek ingediend. Daarvan zijn er inmiddels 227 afgehandeld.

Uit de uitspraak van de Raad van State van 28 mei 2025 blijkt dat GS instandhoudings- en/of passende maatregelen die individuele initiatiefnemers bereid zijn om te treffen, wel kan betrekken bij een plan, programma of pakket van maatregelen waarin wordt gemotiveerd welke instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen nodig zijn om uitvoering te geven aan artikel 6, eerste en tweede lid, van de Hrl. Op die manier kunnen de instandhoudings- en/of passende maatregelen die individuele initiatiefnemers treffen een rol spelen in de additionaliteitstoets. Het vergunnen van de stikstofreductie die onderdeel is van het breder programma via de beleidsregels, is noodzakelijk voor het realiseren van deze reducties en dus het uiteindelijk borgen van de maatregelen vanuit een breder programma. Wij menen dat om vooruit te komen en stikstofreductie te realiseren er voor een bedrijf ook toekomstperspectief moet zijn, zoals een economisch verdienmodel. Met 35% reductie dragen we bij aan de dalende lijn van stikstofdepositie zonder de bedrijvigheid de kop in te drukken. Hiermee zorgen we samen met de ondernemers voor een verbetering van de natuur.

5.6 Conclusie zienswijze

De ingediende zienswijze geeft derhalve geen aanleiding om het besluit te heroverwegen of te weigeren

6 Conclusie

Op grond van het vorenstaande hebben wij de zekerheid verkregen dat de aanvraag samenhangt met het treffen van een instandhoudings- of passende maatregel als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid van de Habitatrictlijn, het overgebleven gedeelte wat niet als passende maatregel gebruikt wordt, ingezet mag worden als mitigerende maatregel en dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-

Datum

11 augustus 2026

Zaaknummer

2025-016592

Blad

22 van 24

gebieden. De aanvraag past binnen de beleidsregels salderen in Gelderland en kan worden vergund.

7 Overige verplichtingen

U bent zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

8 Juridische grondslagen

Dit besluit is genomen op grond van:

- Omgevingswet artikel 2.18, artikel 2.24, artikel 2.31a, artikel 4.11, artikel 4.3,
- Artikel 4.5, artikel 5.1, artikel 5.18, artikel 5.29
- Besluit activiteiten leefomgeving afdeling 11.1
- Wet stikstofreductie en natuurverbetering
- Besluit Kwaliteit Leefomgeving 8.74B
- Beleidsregels salderen Gelderland 2026

BIJLAGE 2 VOORSCHRIFTEN

U bent verplicht om zich aan de volgende voorschriften te houden:

1. Deze vergunning is uitsluitend geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder en voor (rechts)personen die in opdracht van de vergunninghouder handelen. De vergunninghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
2. De (rechts)personen genoemd in het vorige voorschrift zijn volledig op de hoogte van deze vergunning en de voorschriften. Zij zijn in staat en handelingsbekwaam om deze voorschriften uit te voeren.
3. Een (digitale) kopie van deze vergunning met de bijbehorende AERIUS-berekeningen zoals weergegeven in bijlage 3 moet aanwezig zijn op de plaats waar de activiteiten worden uitgevoerd. Het is verplicht om deze te tonen op verzoek van bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. Het project waarvoor deze vergunning is verleend en weergegeven is in bijlage 3 van dit besluit moet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van dit besluit zijn gerealiseerd.
5. Op het bedrijf dient minimaal een voorraad/hoeveelheid zuur aanwezig te zijn om de continuïteit van de luchtwasser te waarborgen.

Datum

11 augustus 2026

Zaaknummer

2025-016592

Blad

24 van 24

BIJLAGE 3 AERIUS-BEREKENINGEN

- Verschilberekening variant 1 (kenmerk RhM51yRKTFTe d.d. 21 juli 2026)
- Verschilberekening variant 2 (kenmerk RnMW2hiSJJEs d.d. 21 juli 2026)
- Verschilberekening met reductieverplichting variant 1 (kenmerk RVvMSauV9U1o d.d. 21 juli 2026)
- Verschilberekening met reductieverplichting variant 2 (kenmerk S6D7LSU6S4ur d.d. 21 juli 2026)
- Beoogde situatie 1 (kenmerk RuknJ4yCDVC5 d.d. 21 juli 2026)
- Beoogde situatie 2 (kenmerk Rx5HtBnZngw1 d.d. 21 juli 2026)
- Verschilberekening voor de realisatiefase (kenmerk S4zmx2oUrBE d.d. 21 juli 2026)